



© Kristien Verhoeven

Jong theater. Je hebt het in evenveel soorten en kleuren als dat van gevestigde waarden. Misschien nog net iets meer, zelfs. In tijden van economisch-culturele crisis lijkt het ons des te belangrijker om opkomend talent in het oog te houden. Niemand weet waar de besparingen het podiumlandschap naartoe zullen drijven. Zetten we koers naar een cultureel braakland? Of zien we het optimistischer en hopen we dat de crisis wordt omgezet in extra creativiteit?

Het afgelopen seizoen zijn verscheidene voorstellingen van jonge makers ons om uiteenlopende redenen opgevallen en bijgebleven. We denken daarbij in de eerste plaats aan *Irakese geesten* van Mokhallad Rasem, die collega Tuur Devens voor Theatermaggezien besprak en die we zelf onder handen namen voor Corpus kunstcritiek. Rasem ontwikkelt er een opmerkelijke eigen theatertaal in. Flarden van diezelfde theatertaal zagen we tot onze verrassing terug in *Gecrasht* van Ahmed Khaled. Rasem, Khaled en hun collega Duraid Abbas zijn afkomstig uit Irak en met zijn drieën zowel in *Irakese geesten* als in *Gecrasht* te zien. Die laatste voorstelling presenteert vijf personages na een bomexplosie. Zintuigen, herinneringen, mensen liggen compleet overhoop. Het ritme, het spel met taal en fysiek, zelfs het gebruik van voedsel om emoties en zintuigen te scherpen... we herkenden het iets te goed uit *Irakese geesten* om er opnieuw door overdonderd te worden. Wel maakte de voorstelling ons nog meer benieuwd naar het verdere parcours van dit trio theatermakers. Hoezeer ontwikkelen ze zich samen? Wie beïnvloedt wie? Evolueren ze individueel of zullen ze misschien als collectief en dus zonder uitgesproken regisseursrol doorgaan? Zeker is dat het boeiend volgen wordt.

We denken ook aan *Dorp*: fijn, klein objectentheater van Annelies Van Hullebusch (eveneens besproken door Tuur Devens). Aan *Het verjaardagsfeest* van FC Bergman (recensie van Carmen van Cauwenbergh): jong geweld dat een nieuw licht werpt op de term repertoiretheater. En zeer zeker aan Steigeisen, het gezelschap dat zich het historisch-documentair theater op intrigerende wijze eigen maakt (zie ook onze recensies over *Billy*, *Sally*, *Jerry and the .38 Gun* en *Fobbit*).

In het lijstje hierboven ontbreken uiteraard veel namen. Twee ervan krijgen alsnog een recensie. Qua intentie, uitwerking en effect hadden ze niet verder uit elkaar kunnen liggen. *Ik ben geen racist* van fABULEUS is een vrij brave, klassiek vertellende monoloog over een maatschappelijk brandend actueel onderwerp. *Kein Applaus für Scheisse* van Florentina Holzinger mengt dans, beweging, performance en theaterelementen in een bijzonder gewaagde vorm. Op heel verschillende manieren wisten ze beide iets wezenlijks aan te stippen.

Divers en boeiend, jong en getalenteerd – ons cultuurlandschap bevat een waaier aan jonge makers die het verdienen om kansen te krijgen. Die kansen kunnen zich op verschillende manieren voordoen. In de vorm van geld, van speelplaatsen, van aandacht voor het verrichte werk. Met een bij een pril jaar passend vleugje sentiment wensen we hun die dan ook van harte toe voor 2011, dat ongetwijfeld op meer dan één vlak uitdagend zal worden voor de podiumkunsten.

Lees verder via deze links:

- [Ik ben geen racist](#)
- [Kein Applaus für Scheisse](#)



© Clara Hermans

De zeventienjarige Braam (Braam Verreth) uit *Ik ben geen racist* van FABULEUS is op de vlucht. De meute wil hem dood. Door enkele verkeerde beslissingen en door net te vaak te weinig na te denken over wat er om hem heen en in zijn naam gebeurde, is hij de meest gezochte persoon van het land geworden. Met de hulp van een videocamera gaat hij na hoe dat zo is kunnen gebeuren. FABULEUS ontleedt in deze stevige theaterversie van Per Nilssons gelijknamige jeugdroman de mechanismen van het populisme.

Hij is zeventien en een wees. Zelig wil Braam daar niet over doen, maar misschien speelt het wel een rol dat hij geen ouders meer heeft, oppert hij. Het begon allemaal kort na de dood van zijn vader. Hijzelf en twee klasgenoten mochten naar een beurs op de Heizel in Brussel, omdat ze een prijs hadden gewonnen met een zelfontworpen broodrooster op zonne-energie. De drie plattelandjongens nemen het er zich goed van, zo op stap in de grote stad. Ze drinken, flirten met meisjes, maken plezier. Maar dan loopt het mis. Braam wordt neergestoken door een jongen van Marokkaanse afkomst. Hij overleeft, maar het krantenbericht trekt de aandacht van Jan Breidelman, een charismatische politicus met grootse plannen. Breidelman vraagt Braam voor hem te komen werken. Zonder goed te beseffen waar die Breidelman eigenlijk voor staat, stort de tiener zich in een avontuur dat het hele land in een populistische, extreem-rechtse maalstroom vol doodslag en geweld doet terechtkomen.

Dramaturge Ruth Mellaerts herschrijft het oorspronkelijk Zweedse verhaal naar een Belgische context. Dat doet ze althans geografisch. Opmerkelijk misschien – zeker in deze tijden van politieke impasse en hang naar populisme – is dat ze de politieke (binnen- en buitenlandse) actualiteit uit de tekst houdt. Is dat omdat de makers ervan uitgaan dat jongeren niet genoeg weten over politiek om zich voor verwijzingen naar de actualiteit te interesseren (een figuur als Geert Wilders kon zo als gefundenes Fressen voor de voorstelling dienen)? Of om het verhaal universeler te houden? Ons stoorde de fictieve achtergrond niet zozeer. Het iets vagere maatschappelijke onbehagen dat voortkomt uit de wrijvingen tussen links en rechts was wel duidelijk herkenbaar en schiep genoeg grond. Het thema op zich is voldoende dringend en herkenbaar om het stuk uiterst relevant te maken.

Op theater werkt *Ik ben geen racist* voor ons beter dan in de romanvorm, waar de vele stilistische herhalinkjes en truukjes snel op de zenuwen beginnen te werken. Per Nilsson imiteert er een spreekstijl mee die haast vanzelf naturel gaat klinken als je hem effectief uitspreekt, maar dat niet per se doet in geschreven vorm. Dat het verhaal er staat, heeft echter ook vooral te maken met de acteerprestatie van Braam Verreth. Hij draagt de voorstelling moeiteloos. Scenografische ingrepen zoals een scherm en camera en een rollend décor maken de voorstelling visueel prikkelender en brengen haar dichterbij de zaal. Nergens vermoed je dat ze ook nog eens

moeten dienen als handvatten voor de acteur om zich aan vast te grijpen. Hij blijft ook zo overeind.

Braaf en klassiek ondanks de technische ingrepen, maar tegelijk ook dringend, dynamisch en bijzonder goed gebracht. Zo zou je *Ik ben geen racist* van fABULEUS kunnen omschrijven. Het valt te hopen dat de voorstelling nog een lang en succesvol parcours kan afleggen, ook en misschien vooral voor scholen. Van september tot november 2011 beleeft de voorstelling alleszins een tweede tournee.